"Rüşvet veren ve rüşvet alanın Allah'ın rahmetinden uzaklaştırılmış olduğu"[62]*; başka bir hadiste de; "faizciliğin sonunun kıtlıkla, rüşvetçiliğin sonunun ise korku ile cezalandırılmak"*[63] olduğu bildirilir.

Dinimize göre rüşveti vermek de almak da rüşvete aracı olmak da yasaktır. Çünkü rüşvet, haklıyı haksız, haksızı da haklı yaparak adaletin ortaya çıkmasına engel olur.

Rüşvet, kişiler için olduğu kadar toplumlar için de çok kötü sonuçlar doğurur. Rüşvetin yaygın olduğu yerde, haksızlık çoğalır. Emniyet ve güven kalkar. Sosyal düzen bozulur. Bunun için Peygamberimiz: *"Rüşvet alan da veren de cehennemdedir."*[64] buyurmuştur.

7.6. Hile

Ticaretten söz eden ayeti kerimede; "malları aranızda *batıl* yollarla yemeyin buyrulmuştur.[65] Batılın iktisadi karşılığı; "insanlık için artı iktisadi değer ifade etmeyen boş eylem" demektir. Burada vurgulanmak istenen şey şudur: Eğer bir kişinin mülkiyetindeki mal başka bir kişiye nakledilecekse bu yasaklanmış olan yahut boş, faydasız eylemler aracı kılınarak değil insanlığın faydasına sonuçlar doğurucu nitelikli faaliyetlerle olsun. Kur'an'da batıl yolla mal transfer yöntemlerinin başında ölçü ve tartıda hile yapmak, hırsızlık, rüşvet, gasp, kumar, din istismarı ve faizcilik sayılır.

Ölçü ve tartıya dikkat edilmesinin gerekliliği konusunda çok sayıda ayet vardır. Bu ayetlerden bir kaçı şöyledir:

- **"Ölçtüğünüz zaman ölçüyü tam tutun ve dosdoğru bir tartıyla tartın; bunu yapmanız, daha hayırlıdır ve sonuç bakımından daha güzeldir."**[66]

- **"Ölçüyü ve tartıyı doğru olarak yapın."**[67]

Ölçü ve tartı aletleriyle oynayarak insanlara haksızlık yapanların durumuyla ilgili olarak ise Yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"Eksik ölçüp tartanların vay hâline ki onlar, insanlardan ölçerek aldıklarında noksansız alırlar. Kendileri onlara (satarken) ölçtüklerinde veya tarttıklarında eksiltirler. Oysa ki onlar, o büyük günde, diriltileceklerini sanmıyorlar mı?"**[68] Hz. Peygamber eksik ölçüp tartmanın toplumların başlarına belaların gelmesine neden olacağını bildirerek şöyle buyurur: *"Ölçü ve tartıyı eksik yapan topluma kıtlık isabet eder ve başlarına zalim yönetici musallat olur."*[69] Bütün bunlar Müslümanların ekonomik hayatlarının bütünüyle hak, adalet, dürüstlük ve kalite üzerine kurulu olması gerektiğini belirtmekte, malların üretim ve değişiminde kalite başta olmak üzere her türlü ölçüye riayet edilmesinin gerekliliğini vurgulamaktadır.

62 Ebu Davud, *Sünen,* "Babu Kerahiyeti'r-Rüşveh"
63 Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, 4/205.
64 Ebu Davud, Akdiye 4.
65 Nisa suresi, 29. ayet.
66 İsra suresi, 35. ayet
67 Enam suresi, 152. ayet.
68 Mutaffifîn suresi, 1-5. ayetler.
69 İbni Mace, Fiten, 22.